

Мевзу: Фииль заманлары.

Макъсат:

1. Фииль заманлары мевзусы акъкъында талебелернинъ бильгилерини текрарламакъ ве умумийлештирмек; фииллернинъ заманларыны бельгилемеге пекетмек.
2. Талебелернинъ агъзавий ве язма нутукъларыны зенгинлештирмек, инкишаф этмек.
3. Талебелерде инсаниетлик, мераметлик вазиетлерини тербиелемек; табиаткъа севги къорчалав дуйгъуларны ашламакъ.

Донатма: дерслик, таркъатма карточкалар, ресимлер, интерактив тахта, презентация.

Дерснинъ кетишаты:

I.Тешкилий дакъкъа:

*Огюмизде дерсликлер,
Дефтерлер ве къалемлер.
Пек тырышып окъуджамыз,
Яхшы адам оладжамыз.*

II.Дерснинъ мевзусыны бельгилемек ичюн суаллер къоюв:

Мына чокъ бекленильген баарь да кельди. Кунь-куньден авалар да къыза, табиат да джанлана. Онынъ ичюн биз сизлернен бу дерсте баарь сеяатына ёл аладжамыз. Бу сеяатта Судакънынъ дагъларынен таныш оладжамыз ве кечкен мевзуны текрарладжамыз. Дерснинъ мевзусы насыл олгъаныны анъламакъ ичюн, суаллерге джевап бермек керексинъиз. Бу суаллер сизинъ рааленъизде къоюлгъан конвертлер ичинде. *(Талебелер джевап берелер).*

Демек, насыл мевзу устюнде чалышаджамыз? *(Талебелернинъ джеваплары).*

Догъру! Бугуньки дерсте фииль заманлары мевзусынен багълы бильгилерини текрарладжамыз ве умумийлештиреджемиз.

III.Бильгилерни актуалештирюв:

Бугуньки ёлумыз пек джиддий оладжакъ. Сеяатымызгъа рухсет алмакъ ичюн темиз язув дакъкъасыны кечиреджемиз.

Дефтерлеринъизи ачынъыз, къалемлеринъизи азырланъыз.

Язмакътан эвель пармакъларымыз болдурмасын деп, пармакъ оюны кечирейик. *(пармакъ гимнастикасы).*

- 1.Энди исе бир сатыр къалдырып, экинджи сатырда бугуньки саныны язынъыз.
- 2.Темиз язув дакъкъасында Лл ве Мм арифлери дюльбер ве догъру язынъыз.
- 3.Шимди мен шакъалы суаллер береджем, сиз исе джевапларыны дефтерлеринъизде язаджанъыз.

Сёзнинъ къайсы къысмы ер тюрбюнде ола? (Тамыр)

Насыл этип балабан эвден уфакъ эв япмакъ мумкюн?(Эв-эвчик)

Насыл этип туздан туз къоюлгъан савут япмакъ мумкюн? (Туз – тузлукъ)

Къайсы зенаатнынъ адында суаль замири бар? (Эким)

Къайсы айваннынъ адындан сёз чешитининъ адыны япмакъ мумкюн?(Филь)

Дёрт арифли сёз, лякин юз тюрлю юк котере. О насыл сёз экен?(Юзюк)

Энди исе тешкирейик! Азырлыгынъызны корем. Машалла!

IV. Бильгилерни текрарламакъ ве умумийлештирюв:

1. Ёлумызгъа биринджи дагъ расткельди. Бу дагънынъ энъ юксек нокътасына иришмек ичюн ве онынъ адыны бильмек ичюн сиз вазифе беджермек керексинъиз.

Берильген шимдики заман фииллеринден кечкен ве келеджек заман фииллерини япынъыз ве ялгъаманы бельгиленъиз.

<u>Сыза -</u>	<u>эзберлей -</u>	<u>кезе -</u>
<u>огъраша -</u>	<u>къорчалай -</u>	<u>осе -</u>

Машалла! Вазифени беджердинъиз. Ким бу дагъны таныды?

О юксек ве къоджаман.
Дагълары да чатырман.
Судагънынъ дюльбер дагъы.
Перчем дир онынъ ады.

Перчем – бу къырымтатар сёзю, рус тилинде «чуб». Судакънынъ гъарбий тарафында ерлешкен. Перчем Судакънынъ энъ юксек дагъы 576м.

2.Энди сизлернен раатланайыкъ, бир физдакъа кечирейик.

3.Сеяатымызны девам этемиз. Экинджи дагъ расткельди. Бу дагънынъ вазифеси дерсликлеримизде. 158 саифени ачынъыз, 325 – мешгъулиетнинъ вазифесини окъунъыз. *(Вазифени тахтада бирер-бирер чызалар).*

Машалла! Бу вазифени да беджердинъиз.

Судакънынъ этрафында
Денъизнинъ къучагъында
Ерлешкен дюльбер къая
Онынъ ады Къуш-къая

Къуш-къая, Судакънынъ гъарбий тарафында ерлешкен. Рус тилинде оладжакъ «Сокол». Денъизнинъ къучагъындан учып кетеджек къушнынъ къанатларына бенъзей. Онынъ юксеклиги 474м.

4.Сеяатымызнынъ девамында мына бойле да дагъ расткельди. Бу дагънынъ да вазифесини беджерейик.

Мен сизлерге фииллер айтаджам , сиз исе берильген фииллерни озь сырагъа язаджанъыз. Биринджи - кечкен заман, экинджи - шимдики заман, учюнджи - келеджек заман. Бу ишни бир талебе тахтада, къалгъанлары дефтерлеринде беджереджеклер.

Йырлады, айтаджакъ, ягъды, севе,келеджек, чалыша, ойнады, куреше, тикеджек.

Кечкен заман (не япты?)	Шимдики заман (не япа?)	Келеджек заман (не япаджакъ)
Йырлады	севе	айтаджакъ
Ягъды	чалыша	келеджек
Ойнады	куреше	тикеджек

Бу дагънынъ ады Алчакъ
Эписинден о алчакъ.

Судакъ дагъларындан энъ алчакътыр. Шаркъ тарафында ерлешкен. Онынъ юксеклиги 152м. **Самые распространённые достопримечательности это экологическая тропа, пещера, многолетние деревья**

Энди исе козьлеримиз ве пармакъларымыз раатлансын. (Пармакъ ве козь гимнастикасы).

V.Пекитюв:

Бугуньки сонъки дагъымыз. Бу дагънынъ энъ юксек нокътасына иришмек ичюн ве онынъ адыны бильмек ичюн сиз вазифе беджермек керексинъиз. Дёрт группагъа болюнсиз . Эр группагъ бирер карточка берем, сизлер вазифени дикъкъатнен окъуп, беджереджексинъиз. Учъ дакъкъа берем.

(Группалар беджерген вазифелерини окъуйлар).

*Бу дагъ таракъкъа бенъзей
Онынъ адыны ким бильмей?
Устю толу топракъ, таш
Эбет, одыр Таракъташ.*

Бу дагъ таракънынъ тишлерине бенъзей, онынъ ичюн Таракъташ деп айталар.

Машалла! Пек яхшы чалыштынъыз. Бизим Судагъымызнынъ этрафында даа чокъ дагълар бар. Меракълангъан олсанъыз дагъларнынъ огренювини мустакъиль девам этерсинъиз.

VI.Эв вазифеси:

Шимди исе кунъделиклеринъизи ачынъыз ве чаршенбе кунюне эвге вазифе язынъыз. 157 саифе, 323-мешгъулиет. Фииллерни заманына коре учъ сырагъа язып аладжанъыз.

VI I.Рефлексия:

Дерсимиз яваштан сонунъа ете. Келинъиз, сизлернен нетиджелерни чыкъарайыкъ. Язылгъан джумлелерни битиринъиз.

Мен дерсте . . . анъладым.

Мени дерсте . . . меракъландырды.

Мен дерсте . . . бегенмедим.

Шимди исе ралелеринъизде чечеклер бар. Бу чечеклернен орман аланны толдураджамыз. Эгер «Бугуньки дерсте мен эр шейни беджердим ве бегендим» деп сайсанъыз, къырмызы чечек асынъыз. «Мен къыйынлыкълар коръдим, лякин бегендим» сары чечек. «Мен бегенмедим» кок чечек асынъыз.

Дерсимиз сонъуна кельди. Эписи яхшы чалышты.